
نظریه‌های حسابرسی

تألیف:

دکتر جواد رضازاده

دانشیار دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)

سرشناسه : رضازاده، جواد، ۱۳۴۷
 عنوان و نام پدیدآور : نظریه‌های حسابرسی / تالیف جواد رضازاده.
 مشخصات نشر : تهران: ترمه ۱۳۹۵
 مشخصات ظاهري : ۱۴۴ ص
 شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۸-۵۳۹-۴
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : کتابنامه.
 موضوع : حسابرسی
 موضوع : Auditing
 رده‌بندی کنگره : HF ۵۶۶۷ / ۱۳۹۵
 رده‌بندی دیجی : ۶۵۷/۴
 شماره ایندیکاتور ملی : ۴۲۲۸۴۰۰

♦ نام کتاب:	نظریه‌های حسابرسی (جلد اول)
♦ مؤلف:	دکتر جواد رضازاده
♦ صفحه‌آرایی:	انتشارات ترمه
♦ طراح جلد:	روجا غمگسار
♦ نوبت چاپ:	چاپ اول ۱۳۹۵
♦ ناشر:	انتشارات ترمه
♦ تیراز:	۵۰۰ نسخه
♦ چاپ و صحافی:	رسم/چاوش
♦ قیمت:	۷۰,۰۰۰ ریال
♦ شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۹۷۸-۵۳۹-۴

آدرس ناشر: تهران- خ انقلاب- خ ۱۲ فروردین- پلاک ۲۸۶، طبقه دوم، ۱۳۹۵
 تلفن: ۶۶۹۶۱۸۰۴ - ۶۶۹۶۱۲۶۹

دفتر فروش انتشارات ترمه و مرکز فروش شهرستان‌ها:
 تهران- خ انقلاب- خ ۱۲ فروردین- پلاک ۲۸۶، طبقه اول، واحد ۴
 تلفن: ۶۶۹۵۷۰۲۱ - ۶۶۴۸۱۵۱۴
 فکس: ۶۶۹۵۷۱۲۰

برای اطلاع از نحوه خرید اینترنتی انتشارات ترمه به وبسایت ما به آدرس زیر مراجعه فرمایید.
 Info @ termehbook.ir www.termehbook.ir

تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کل یا جزء، به هر صورت
 [چاپ، کپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی] بدون اجازه مكتوب ناشر ممنوع است

فهرست

فصل اول: علم و عمل حسابرسی

پیشگفتار

۱	۱	معنا و هدف علم
۴	۲	سیر پیشرفت نظریه‌های حسابرسی
۷	۳	مسئله پاسخ استقرار
۱۱		منابع

فصل دوم: نظریه نمایندگی

۱۴	۱	۲-۱ تعریف نظریه نمایندگی
۱۷	۲	۲-۲ تضاد منافع و هزینه‌های نمایندگی
۱۹	۳	۲-۳ عدم تقارن اطلاعاتی
۲۱	۴-۱	۲-۴ انتخاب نادرست و خطر اخلاقی
۲۳	۴-۲	۲-۵ محیط اطلاعاتی غنی
۲۳	۴-۳	۲-۶ هزینه‌های نمایندگی فرض
۲۶		منابع

فصل سوم: عرضه و تقاضای اطلاعات حسابداری

۳۲	۳-۱	۳-۱ شرکت‌های سهامی خاص و عام
۳۴	۳-۲	۳-۲ نیروهای مؤثر بر گزارشگری مالی شرکت‌ها
۳۷	۳-۳	۳-۳ اهداف گزارشگری مالی
۳۷	۳-۴	۳-۴ متقاضیان صورت‌های مالی
۳۸	۴-۱	۴-۱ سهامداران فعلی و بالقوه
۳۹	۴-۲	۴-۲ مدیریت
۳۹	۴-۳	۴-۳ اعتبار دهنده‌گان
۴۰	۴-۴	۴-۴ کارکنان
۴۱	۴-۵	۴-۵ دولت و نهادهای قانونگذار
۴۱	۴-۶	۴-۶ سایر اشخاص ذی نفع
۴۲		منابع

فصل چهارم: تقاضا برای حسابرسی

۱-۱ عوامل توجیه تقاضا به حسابرسی	۴۴
۱-۲ تبیین‌های نظری نقش حسابرسی	۴۸
۱-۳ فرضیه نظارت	۴۸
۱-۴ فرضیه اطلاعات	۵۰
۱-۵ فرضیه بیمه	۵۶
منابع	۶۰

فصل پنجم: نظام راهبری شرکت

۵-۱ بسط ایده تفکیک مالکیت از مدیریت	۶۲
۵-۲ نصیحهای نظام	۶۳
۵-۳ اقتصاد زینه ملات	۶۳
۵-۴ نظریه نمایندگی	۶۴
۵-۵ نظریه‌های کنترل و نازرت	۶۵
۵-۶ اهداف اصلی	۶۵
۵-۷ پاسخگویی	۶۵
۵-۸ گزارشگری مالی	۶۶
۵-۹ رعایت قوانین و مقررات	۶۸
۵-۱۰ بازیگران اصلی	۶۸
۵-۱۱ سهامداران	۶۸
۵-۱۲ هیأت مدیره	۷۱
۵-۱۳ مدیران اجرایی	۷۲
۵-۱۴ سهامداران اقلیت دارای کنترل	۷۵
۵-۱۵ حسابرسان مستقل	۷۷
منابع	۸۰

فصل ششم: کمیته حسابرسی

۶-۱ عوامل ساختاری	۸۷
۶-۲ اندازه شرکت	۸۸
۶-۳ اهم مالی	۸۸

۱۹	۶-۱-۳ سایر عوامل نمایندگی
۹۱	۶-۱-۴ مؤسسات حسابرسی بزرگ
۹۲	۶-۱-۵ کاهش مسئولیت قانونی اعضای هیأت مدیره
۹۲	۶-۲-۲ تأثیر کمیته بر حسابرسی مستقل و داخلی
۹۳	۶-۲-۳ انتخاب حسابرس مستقل
۹۴	۶-۲-۴ حق الزحمة حسابرسی
۹۵	۶-۲-۳ استقلال حسابرس
۹۶	۶-۲-۴ فرایند حسابرسی و گزارشگری
۹۸	۶-۲-۵ کنترل‌های داخلی و مدیریت ریسک
۹۹	۶-۳ تأثیر کمیته بر گزارش مال
۱۰۲	۶-۴ تأثیر کمیته بر عدم کرد شرط
۱۰۴	۶-۵ تحقیقات آتی
۱۰۷	منابع

فصل هفتم: ارزش‌گذاشت حسابرسی

۱۱۴	۷-۱ واکنش بازار به گزارش حسابرسی
۱۱۵	۷-۱-۱ گزارش حسابرسی درباره صورت‌های مالی
۱۱۹	۷-۱-۲ گزارش حسابرسی درباره کنترل‌های داخلی
۱۲۱	۷-۱-۳ مبادلات اشخاص مطلع در بازار سرمایه
۱۲۳	۷-۲ گزارش حسابرسی و تصمیم‌گیری استفاده‌کنندگان
۱۲۷	منابع

پیش‌گفتار

در این کتاب زبدۀ نظریه‌های حسابرسی، مطرح و تحلیل شده است. نظریه‌های مطرح حسابرسی را می‌توان به دو بخش تقسیم کرد: نظریه‌های کلان^۱ و نظریه‌های خرد^۲. منظور از نظریه‌های کلان، نظریه‌هایی است که نگاهی از بیرون به حسابرسی دارد و به علت وجودی حسابرسی، عرضه و تقاضا و در نهایت آثار و پیامدهای آن می‌پردازد. اما، منظور از نظریه‌های خرد، نظریه‌هایی است که نگاهی از درون به حسابرسی دارد و مبادی علم حسابرسی (شامل مفاهیم بنیادی و اصول موضوعۀ حسابرسی ویژگی‌های حسابرس (شامل صلاحیت حرفه‌ای، استقلال و مراقبت حرفه‌ای) و فرایند حسابرس (شامل برنامه، زی، رسیدگی و گزارشگری) را مورد بحث قرار می‌دهد. جلد اول کتاب حاضر به نظریه‌های کلان اختصاص دارد. بحث و تحلیل نظریه‌های خرد به جلد بعدی کتاب موكول می‌شود.

فصل اول کلیاتی را درباره معناریت فرم، پیر پیشرفت نظریه‌های حسابرسی، مسئله قیاس و استقرا مطرح کرده است. سعی شده است تا بنیانهای ناگفته‌ای که ناگفته‌ای هم علم است و هدف حسابرسی هم مانند علوم دیگر، ساحت رمون نظریه است.

در فصل دوم نظریه نمایندگی و تضاد منافع بین طرفی، رابطه نمایندگی و هزینه نمایندگی مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد و بدین ترتیب زمینه بحثی برای عرضه و تقاضای اطلاعات حسابداری (موضوع فصل سوم) و عرضه و تقاضای حسابرسی (موضوع فصل چهارم) فراهم می‌شود. البته در فصل چهارم علاوه بر نقش نظریه نمایندگی در تبیین تقاضا به حسابرسی، نظریه‌های به نسبت محدود دیگر موسوم به فرضیه نظارت و فرضیه اطلاعات و فرضیه بیمه هم مورد توجه قرار می‌گیرد.

مطلوب فصول پنجم و ششم به تشریح جایگاه و نقش راهبری شرکت و یکی از ساز و کارهای مهم آن یعنی کمیته حسابرسی در حسابرسی مستقل می‌پردازد. در نهایت برای تکمیل بحث نگاههای از بیرون به پدیدۀ حسابرسی در فصل هفتم، محتوای اطلاعاتی گزارش حسابرسی در آینه تحقیقات تجربی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

این کتاب نیز مانند هر اثر علمی دیگر عاری از خطا نیست. امید است علاقهمندان از
یادآوری خطاهای آن دریغ نکنند. در پایان از همکاری آقای غمگسار، مدیر محترم انتشارات
ترجمه در زمینه چاپ و نشر این کتاب تشکر می‌کنم.

جواد رضازاده

تهران اردیبهشت ۱۳۹۵